

INTERESŲ KONFLIKTŲ VENGINIMO, TEIKIANT INVESTICINES PASLAUGAS, TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Interesų konfliktų vengimo, teikiant investicines paslaugas, tvarka (toliau - Tvarka) parengta vadovaujantis Finansinių priemonių rinkų įstatymu (toliau - Įstatymas), Europos Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/565 (toliau - Reglamentas), Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymu ir Alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymu (toliau - AKISV). Tvarka atitinka Interesų konfliktų vengimo politiką, kaip tai numatyta Įstatyme ir Reglamente, tačiau remiantis AB Šiaulių banko (toliau - Bankas) valdybos patvirtinta Vidaus dokumentų rengimo, tvirtinimo ir paskelbimo tvarka, Banko vidaus dokumentų kontekste šis dokumentas priskiriamas Banko valdybos kompetencijai, todėl vadinamas Tvarka.

1.2. Tvarka nustato reikalavimus Banko vidaus procesams ir priemonėms, skirtoms identifikuoti ir valdyti aplinkybes, galinčias sukelti interesų konfliktus Bankui teikiant investicines ir papildomas paslaugas, numato tokių konfliktų vengimo būdus ir veiksmus jiems iškilus.

1.3. Šios Tvarkos privalo laikytis visi Banko ir Banko įmonių grupės darbuotojai bei Banko ir Banko įmonių grupės vadovai.

1.4. Bankas, užsiimdamas savo verslu, laikosi aukštų komercinės etikos standartų, visiems vienodai ir teisingai taiko sąžiningos prekybos principus. Bankas vienodai traktuoja visus klientus, niekam neteikdamas pirmenybės.

II. NAUDOJAMOS SĄVOKOS

- 2.1. **Asmeninis sandoris** - sandoris dėl finansinės priemonės, kurį sudaro su Banku susijęs asmuo arba kuris sudaromas susijusio asmens naudai.
- 2.2. **Atitikties funkcija** - Banke vykdoma funkcija, apimanti atitikties rizikos identifikavimą, vertinimą, stebėseną ir su tuo susijusį konsultavimą, rizikos mažinimą bei ataskaitų teikimą.
- 2.3. **Banko vadovas** - Banko administracijos vadovas, Banko valdybos narys arba Banko stebėtojų tarybos narys.
- 2.4. **Su Banku susijęs asmuo** (toliau - **Susijęs asmuo**) - Banko vadovas, bet kuris Banko ar Banko įmonių grupės darbuotojas ar bet kuris kitas asmuo, dalyvaujantis Bankui teikiant investicines paslaugas ar vykdant investicinę veiklą, su sąlyga, kad tokios paslaugos teikiamos Banko vardu ir yra tokių asmenų kontroliuojamos.
- 2.5. **Depozitoriumo paslaugos** - suprantamos taip, kaip apibrėžta *Depozitoriumo paslaugų teikimo tvarkoje*.
- 2.6. **Viešai neatskleista informacija** - suprantama taip, kaip apibrėžta Banko Viešai neatskleistos informacijos konfidencialumo užtikrinimo ir atskleidimo tvarkoje ir Asmeninių sandorių dėl finansinių priemonių sudarymo taisyklėse. Asmenų, vykdančių pavedimus dėl finansinių priemonių, atžvilgiu viešai neatskleista informacija taip pat yra Kliento suteikta tikslaus pobūdžio informacija, susijusi su jo pavedimais, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar keliais emitentais ar finansinėmis priemonėmis, kurios atskleidimas gali turėti didelės įtakos šių finansinių priemonių ar su jomis susietų išvestinių priemonių kainai.
- 2.7. **Portfelio valdymas** - Banko klientų portfelių, į kurių sudėtį įeina viena ar daugiau finansinių priemonių, valdymas Banko nuožiūra pagal sutartis nustatytas valdymo strategijas ir klientų suteiktus įgaliojimus.
- 2.8. **Klientas** - bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuriam Bankas teikia investicines ir/ar papildomas paslaugas.
- 2.9. **Su Klientu susijęs asmuo** - bet kuris iš šių asmenų: asmuo, su kuriuo Klientą sieja šeimos ryšiai; juridinis asmuo, kuriam vadovauja Klientas ar turi jam esminės įtakos; Kliento - juridinio asmens vadovas, valdybos ar stebėtojų tarybos narys.

2.10. Kitos sąvokos šioje Tvarkoje turi tokią prasmę, kaip apibrėžta Įstatyme.

III. INTERESŲ KONFLIKTŲ GALINČIOS SUKELTI SITUACIJOS

3.1. Laikoma, kad, Bankui teikiant investicines paslaugas, interesų konfliktas kyla, kai Banko, Susijusio asmens arba asmens, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusio su Banku kontrolės ryšiu, Kliento ar su juo susijusio asmens interesai prieštarauja vieni kitiems.

3.2. Interesų konfliktas, Bankui teikiant investicines paslaugas, gali atsirasti tokiais atvejais:

3.2.1. Bankas arba tas asmuo gali turėti finansinės naudos arba išvengti finansinių nuostolių Kliento sąskaita;

3.2.2. Bankas arba tas asmuo Klientui teikiamos paslaugos rezultatu arba Kliento sąskaita sudaromo sandorio rezultatu yra suinteresuoti kitaip nei tuo rezultatu yra suinteresuotas Klientas;

3.2.3. Bankas arba tas asmuo turi finansinį ar kitokio pobūdžio suinteresuotumą teikti pirmenybę kito Kliento ar kitos Klientų grupės interesams Kliento interesų sąskaita;

3.2.4. Bankas arba tas asmuo verčiasi ta pačia veikla kaip ir Klientas;

3.2.5. Bankas arba tas asmuo gauna arba gaus ne iš Kliento skatinimo priemonę, kuri yra susijusi su Klientui teikiama paslauga, ir kuri gali būti teikiama pinigų, prekių ar paslaugų forma, išskyrus tokiu atveju įprastai mokamus komisinius ar kitus mokėjimus už paslaugas.

3.3. Interesų konfliktas galimas ir tuo atveju, jei Klientas, su juo susijęs asmuo ar kitas asmuo, veikiantis Kliento naudai, Bankui ar susijusiam su Banku asmeniui siūlo finansinę ar nefinansinę naudą, t.y. dovanas, nuolaidas, pramogas, paslaugas ar pan.

3.4. Susijęs asmuo, veikiantis Banko naudai, gali disponuoti Viešai neatskleista informacija ar kita konfidencialia informacija apie Klientus, todėl jo vykdomi sandoriai savo ar Banko sąskaita gali sukelti interesų konfliktą.

3.5. Interesų konfliktų atsiradimo skirtingos rizikos kyla iš Banko teikiamų investicinių ir papildomų paslaugų ir vykdomos nuosavos investicinės veiklos veiksmų:

3.5.1. Klientų pavedimų vykdymo;

3.5.2. disponavimo viešai neatskleista informacija ir kita konfidencialia informacija;

3.5.3. asmeninių sandorių sudarymo;

3.5.4. portfelio valdymo paslaugos teikimo;

3.5.5. investavimo rekomendacijų teikimo;

3.5.6. prekybos Banko sąskaita vykdymo;

3.5.7. rinkos formavimo paslaugos teikimo;

3.5.8. depozitoriumo paslaugų teikimo;

3.5.9. Finansinių priemonių sąskaitų tvarkymo ir finansinių priemonių apskaitos.

3.6. Bankui priimant ir **vykdant Klientų pavedimus**, gaunama informacija apie Kliento ketinimus bei finansinių priemonių paklausą ir pasiūlą. Tai sukuria prielaidas tą informaciją panaudoti netinkamai, tokiu būdu sukeldami interesų konfliktą, susijusį su:

3.6.1. interesais kitų Klientų, kurie sudaro sandorius dėl tų pačių FP arba naudojami kitomis Banko paslaugomis;

3.6.2. Banko interesais vykdant sandorius savo sąskaita, tame tarpe - ir vykdant rinkos formuotojo funkcijas;

3.6.3. Asmeninių sandorių sudarymu.

3.7. **Disponuojant Viešai neatskleista informacija ar kita konfidencialia informacija**, interesų konflikto rizika atsiranda, kai Banko darbuotojai, atsakingi už emitentų (kuriuo yra ir pats Bankas) esminės informacijos rengimą ir skelbimą, disponuoja informacija iki jos viešo atskleidimo. Todėl Banke atsiranda interesų konflikto galimybė:

3.7.1. sudarant dėl emitento finansinių priemonių Asmeninius sandorius;

3.7.2. sudarant sandorius Banko sąskaita;

3.7.3. valdant klientų portfelius.

3.8. Banko darbuotojai, sudarydami sandorius savo sąskaita, gali patekti į interesų konfliktą, atsiradus priešingiems jų ir kitų Banko klientų (arba paties Banko) interesams, kai siekiama įsigyti/parduoti kuo žemesne/aukštesne kaina tą pačią finansinę priemonę.

3.9. Valdydami Klientų portfelius, valdytojai gali sukelti interesų konfliktą, kai:

3.9.1. jie tuo pačiu metu vykdo kitų Klientų ar Banko pavedimus dėl tų pačių finansinių priemonių (priešpriešinius);

3.9.2. jiems daro įtaką Banko verslo Klientai, siekiantys išleisti ir įsigyti Finansinių priemonių kuo geresne kaina arba pasiekti kitų savo tikslų;

3.9.3. siekiama Banko tikslų, susijusių su Banko nuosava prekyba;

3.9.4. atsiranda priešingi Banko, kaip Finansinių priemonių emitento arba platintojo, interesai;

3.9.5. operacijos yra atliekamos arba paskirstomos, tokiu pasirinktu būdu, kuris gali turėti siekį suteikti šališką pirmenybę tam tikroms lėšoms arba Klientams kitų asmenų sąskaita;

3.9.6. portfelio valdytojui žinant, kur planuojamos portfelio investicijos, turėtų poreikį sudaryti sandorius savo arba Susijusių asmenų sąskaita.

3.10. Teikiant Klientams investavimo rekomendacijas, interesų konfliktas gali kilti:

3.10.1. siekiant įgyvendinti Banko nuosavo portfelio valdymo tikslus;

3.10.2. parduodant Banko produktus.

3.11. Vykdamas prekybą Banko sąskaita, interesų konfliktai gali kilti:

3.11.1. Bankui tuo pačiu metu vykdamas Klientų prekybą finansinėmis priemonėmis;

3.11.2. atsirandant priešingiems Klientų, kurie sudaro sandorius su Banku savo lėšų investavimo proceso metu, interesams;

3.11.3. tuo pačiu metu Bankui vykdamas rinkos formuotojo funkciją;

3.11.4. kai Bankas sudaro su Klientais išvestinių Finansinių priemonių sandorius kaip tų sandorių šalis. Tokiais atvejais Banko ir Klientų interesai nesutampa dėl to, kad vienoks sandorio rezultatas Klientui reiškia priešingą to paties sandorio rezultatą Bankui. Interesų konflikto rizika tuo didesnė, kuo reikšmingesnę Banko veiklos ir pajamų dalį sudaro aptariama prekyba Finansinėmis priemonėmis Banko sąskaita ir iš jos gaunamos pajamos. Bankas taip pat atsiduria interesų konflikto situacijoje tais atvejais, kai pats nustato su Klientu sudaromo sandorio kainą, o ne naudoja objektyvius rinkos duomenis, taip pat kai laiko skirtumas tarp sandorio, sudaromo su Klientu, ir sandorio, sudaromo apsidraudimo tikslais (jei toks sudaromas), gali lemti, jog Bankas dėl kainų skirtumo laike gaus papildomos finansinės naudos.

3.12. Teikiant Klientams Depozitoriumo paslaugas, interesų konfliktas gali kilti, kai:

3.12.1. Bankas tuo pačiu metu teikia Klientui kitas investicines ir/ar susijusias ar nesusijusias paslaugas, pvz. vykdo Kliento pavedimus dėl finansinių priemonių, platina finansines priemones, teikia kreditavimo paslaugas ir kita;

3.12.2. Bankas renkasi finansinio turto saugotojus;

3.12.3. Už Depozitoriumo paslaugų teikimą atsakingas darbuotojas, žinodamas, kur planuojamos Kliento investicijos, būtų suinteresuotas sudaryti sandorius savo arba Susijusių asmenų sąskaita.

3.13. Bankas, **teikdamas finansinių priemonių saugojimo paslaugas**, gali susidurti su situacijomis kai gali kilti interesų konfliktai: renkantis saugotojus, teikiant informaciją apie Klientų portfelius kitiems Banko padaliniais ir užtikrinant konfidencialumą kitų Klientų atžvilgiu.

IV. PASKATOS

4.1. Bankas užtikrina, kad Banko atlyginimų politika ir praktika būtų taikoma visiems atitinkamiems asmenims, kurie daro tiesioginį ar netiesioginį poveikį Banko teikiamoms investicinėms arba papildomoms paslaugoms arba Banko elgesiui, jeigu tokių asmenų atlyginimas

ir panašios paskatos galėtų sukelti interesų konfliktą, kuris juos paskatintų veikti pažeidžiant bet kurio Banko Kliento interesus.

4.2. Susijusiems asmenims, teikiant investicines ir papildomas paslaugas yra draudžiama mokėti arba priimti bet kokio pobūdžio mokestį arba komisinį atlyginimą, taip pat teikti arba priimti bet kokio pobūdžio nepiniginę naudą, išskyrus atvejus kai:

- 4.2.1.** mokėjimas ar nauda skirti atitinkamos Klientui teikiamos paslaugos kokybei pagerinti;
- 4.2.2.** mokėjimas netrukdo vykdyti Banko pareigos veikti sąžiningai, teisingai ir profesionaliai, kuo labiau atsižvelgiant į Klientų interesus.

V. PRIEMONĖS IR PROCEDŪROS INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMUI

5.1. Visi Banko darbuotojai turi imtis visų toliau išvardintų ir kitų įmanomų priemonių, kad nepakliūtų į situacijas, išvardytas šios Tvarkos III skyriuje ir jomis neapsiribojant, sukeliančias interesų konfliktus ir kad būtų išvengta interesų konflikto.

5.2. Visi Banko darbuotojai privalo laikytis Banko investicinių paslaugų teikimą reglamentuojančių vidaus dokumentų. Pavedimų vykdymo tvarkos, Investicinių paslaugų teikimo klientams tvarkos ir kitų dokumentų nuostatos apima interesų konfliktų vengimo aspektus, susijusius su konkrečiomis šių dokumentų reglamentuojamomis sritimis.

5.3. Jeigu susiduria Banko, Banko vadovo arba darbuotojo ir kliento interesai, pirmiausiai yra vadovaujamosi Kliento interesais. Po to tenkinami Banko interesai, vėliau laiko prioriteto principas.

5.4. Bankui savo sąskaita sudarant sandorį su Klientu, Banko darbuotojai turi užtikrinti, kad bus tenkinami kriterijai, kuriems esant išpildytiems, pripažįstama, jog sandoris bus laikomas sudarytu geriausiomis Klientui sąlygomis, atsižvelgiant į finansinės priemonės rinkos kainą, sandorio apimtį ir požymius, nustatytus Banko Pavedimų vykdymo tvarkoje.

5.5. Vieno padalinio darbuotojams draudžiama keistis informacija su kito padalinio darbuotojais, jei šis apsikeitimas galėtų pakenkti Klientų interesams.

5.6. Banke nuolat vykdoma Atitikties funkcija investicinių paslaugų teikimo srityje, kurią vykdo Atitikties specialistas.

5.7. Kiekvieno padalinio vadovas organizuoja padalinio darbą taip, kad darbuotojai taisyklius laikytųsi, siekiant išvengti interesų konfliktų. Tai vykdoma užtikrinant darbuotojų, vykdančių skirtingų rūšių veiklą, veiklos atribojimą.

5.8. Siekiant išvengti interesų konflikto, darbuotojai, teikiantys investicines paslaugas, ir kiti su Banku susiję asmenys turi laikytis šių principų:

5.8.1. atsisakyti tiesiogiai ar netiesiogiai priimti pinigus arba jų analogus, lengvai konvertuojamus į pinigus, dovanas, nuolaidas, pramogas (tokias kaip pakvietimus vakarienai, dalyvauti kultūriniuose renginiuose, atvykti turistiniais tikslais ir pan.) ar paslaugas (suprantamas kaip dovanas), galinčias turėti įtakos arba kurios galėtų būti vertinamos kaip galinčios turėti įtakos Banko darbuotojo ar susijusio asmens funkcijų vykdymui, pareigų atlikimui ar jo sprendimams;

5.8.2. Banko darbuotojai privalo pranešti savo tiesioginiam vadovui apie klientų ar su jais susijusių asmenų bandymus siūlyti jiems tokias dovanas arba pramogas. Apie tai turi būti nedelsiant informuojamas tiesioginis vadovas ir Atitikties specialistas.

5.9. Banko vadovai yra atsakingi, kad būtų uždrausta ar ribojama bet kurio susijusio asmens, teikiančio investicines ar papildomas paslaugas, arba vykdančio investicinę veiklą, netinkama įtaka. Banko vadovai taip pat turi kontroliuoti bet kurio susijusio asmens veiklą, kai jis tuo pačiu metu arba nuosekliai teikia atskiras investicines ar papildomas paslaugas, arba vykdo investicinę veiklą, jei toks asmens dalyvavimas gali trukdyti tinkamai valdyti interesų konfliktus.

5.10. Banko vadovai yra atsakingi, kad būtų užtikrintas aiškus struktūrinių padalinių, jų funkcijų ir pareigų, įskaitant struktūrinę fizinę atskirtį, jeigu tokia reikalinga atskyrimas, pavyzdžiui, Depozitoriumo kontrolės funkcijos būtų aiškiai atskirtos nuo finansų tarpininko teikiamų paslaugų.

VI. INFORMACIJOS APIE INTERESŲ KONFLIKTĄ ATSKLEIDIMAS

6.1. Jei interesų konflikto išvengti nepavyksta, ir investicines paslaugas teikiantis Banko darbuotojas aiškiai įvertina, kad pagal šią Tvarką ar kitus Banko vidaus dokumentus neįmanoma būti tikram, kad pavyks išvengti žalos Kliento interesams, (t.y., jei konkrečiu atveju Banko organizacinės ar administracinės priemonės, nurodytos šios Tvarkos V skyriuje, yra nepakankamos, siekiant patikimai išvengti pavojaus, jog kils žala Kliento interesams) prieš suteikiant Klientui paslaugą, atskleidžia Klientui informaciją apie bendrą interesų konfliktų pobūdį ir (arba) priežastis, taip pat apie veiksmus, kurių imtasi susidariusių rizikos veiksnių poveikiui sumažinti. Šis informacijos atskleidimas:

6.1.1. pateikiamas patvariojoje laikmenoje - raštu (pasirašytinai) arba elektroniniu paštu;

6.1.2. turi būti pakankamai išsamus, atsižvelgiant į Klientą, kad tas Klientas galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl paslaugos, kurią teikiant gali kilti interesų konfliktas.

6.2. 6.1. punkte paminėta priemonė yra paskutinis galimas pasirinkimas, ir ji naudojama tik ypatingais atvejais, kai visos kitos taikomos priemonės negarantuoja, kad bus išvengta žalos Klientui atsiradimo rizikos. Investicinė ar papildoma paslauga gali būti teikiama tik po to, kai Klientas aiškiai išreiškia savo sutikimą dėl investicinės paslaugos teikimo, esant interesų konfliktui.

6.3. Bankui nusprendus neteikti investicinės paslaugos dėl to, kad nebus suvaldytas interesų konfliktas, informacija apie tokią situaciją Klientui neatskleidžiama.

6.4. Darbuotojas, nustatęs aplinkybes, kurios jo manymu, gali sukelti interesų konfliktą, privalo apie tai pranešti Banko Atitikties specialistui ir tiesioginiam vadovui. Kylant neaiškumui dėl situacijos vertinimo, būtina kreiptis į Atitikties specialistą konsultacijos.

6.5. Darbuotojas gali perduoti informaciją, kuri gali sukelti interesų konfliktą, tretiesiems asmenims tik įstatymų numatyta tvarka, kai tokia informacija reikalinga, norint apginti Banko interesus.

6.6. Bankas privalo saugoti ir reguliariai atnaujinti informaciją apie Banko teikiamas investicines ir (ar) papildomas paslaugas bei investicinę veiklą, dėl kurios kilo ar gali kilti interesų prieštaravimas, galintis padaryti žalos vieno ar kelių Klientų interesams. Šią informaciją kaupia ir pagal Banko padalinių, teikiančių investicines ir papildomas paslaugas, duomenis atnaujina Atitikties ir prevencijos departamentas.

VII. ATSAKOMYBĖ IR VIDAUS KONTROLĖ

7.1. Visi Tvarkoje paminėti Banko padaliniai, Banko darbuotojai, vadovai yra atsakingi už tinkamą Tvarkoje nurodytų funkcijų vykdymą.

7.2. Atitikties specialistas rengia ir nuolat atnaujina Finansinių priemonių, dėl kurių teikiant investicines ir papildomas paslaugas ar sudarant sandorius yra galimas interesų konfliktas sąrašą. Su šiuo sąrašu privalomai supažindinami visi Susiję asmenys.

7.3. Atitikties specialistas vykdo finansinių priemonių sandorių patikrinimą, dėl kurių galimas interesų konfliktas ir apie užfiksuotus pažeidimus informuoja Banko vadovybę.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1. Tvarkos savininkas yra Rinkų ir lždo departamentas, kuris yra atsakingas už Tvarkos administravimą (dokumentų derinimą, atnaujinimą, teikimą Banko valdybai) ir konsultavimą.

8.2. Tvarka reguliariai, bent kartą per metus, peržiūrima ir jos rengėjai imasi visų tinkamų priemonių trūkumams pašalinti. Jeigu praktikoje pernelyg pasikliaunama tuo, kad interesų konfliktų sprendimas galimas per informacijos apie juos atskleidimą Klientams, tai laikoma šios Tvarkos trūkumu ir turi būti peržiūrimos taikomos priemonės.

8.3. Tvarka atitinkamai keičiama ir papildoma, atsiradus naujų interesų konfliktų rizikai.

8.4. Darbuotojai taip pat turi vadovautis Etikos kodeksu bei Asmeninių sandorių taisyklėmis, kurie skirti interesų konfliktų rizikų mažinimui.